

Kendelse af 14. juli 2023 i faglig voldgiftssag 2023-425:

Fagligt Fælles Forbund (3F)
(konsulent Michael Severinsen)

mod

Dansk Industri, Overenskomst III (DI)
for
CareCase
v/A
CVR nr. Z
(advokat Sabine Glatz Taulov)

1. Uoverensstemmelsen

Den indklagede virksomhed har haft et tømrerarbejde i entreprise, som er udført af rumænske bygningsarbejdere. Hovedspørgsmålet under sagen er, om disse bygningsarbejdere har udført arbejdet som ansat hos en underentreprenør til den indklagede virksomhed, eller det hævdede underentrepriseforhold er en omgåelse af overenskomsten.

2. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 26. juni 2023 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, som formand og opmand. Som partsudpegede medlemmer deltog: forhandlingssekretær Svend-Aage Poulsen, 3F, og chefkonsulent Henrik Olsen, DI. Klager var repræsenteret af konsulent Michael Severinsen, indklagede af advokat Sabine Glatz Taulov.

Den indklagede virksomhed var behørigt indkaldt, men ikke mødt.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af: B og C, begge faglige medarbejdere, 3F Lolland, D og E, bygningsarbejdere fra Rumænien, som havde deltaget i udførelsen af arbejdet.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af den faglige voldgiftsret var flertal for en afgørelse, træffes afgørelsen af opmanden. Parterne er enige om, at det kan ske ved kendelse med en begrundelse for resultatet uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes procedurer, jf. arbejdsretslovens § 28, stk. 5.

3. Overenskomstgrundlaget

Der er mellem DIO III (tidligere Dansk Byggeri) og 3F indgået en overenskomst for bl.a. tømrerarbejde, Bygningsoverenskomsten 2020 (Overenskomsten).

3.1. Processuelle sagsoplysningsbestemmelser i Overenskomsten

Der er i Overenskomstens § 76 bestemmelser om udenlandske medarbejderes løn- og arbejdsforhold. Ifølge § 76, stk. 1, er formålet med disse bestemmelser at sikre, at arbejde omfattet af Overenskomsten foregår på dennes vilkår. Hvis 3F påviser omstændigheder, som giver anledning til at formode, at Overenskomstens bestemmelser ikke bliver overholdt, skal der på begæring af 3F afholdes ”et omgående organisationsmøde mellem overenskomstparterne”, jf. § 76, stk. 6 og 7.

Om organisationsmødet er det bestemt, jf. § 76, stk. 7, at ud over overenskomstparterne, 3F og DIO III, skal hverviger på arbejdet og den udførende underentreprenør deltage, og mødet skal afholdes inden 48 timer, medmindre andet aftales. På mødet (et såkaldt 48 timers-møde) skal alle relevante baggrundsoplysninger fremlægges, og det påhviler entreprenøren på mødet ”at bevise, at overenskomstens bestemmelser overholdes”, jf. § 76, stk. 8.

Opnås der ikke på organisationsmødet enighed om, at Overenskomsten overholdes, kan spørgsmålet videreføres til afgørelse ved faglig voldgift, jf. § 76, stk. 13. Den faglige voldgiftsret skal efter stk. 15 ”tage stilling til om overenskomstens bestemmelser er overholdt på grundlag af de oplysninger, der er forelagt voldgiftsretten, og i det omfang det er muligt et eventuelt efterbetalingskrav”.

Overenskomstparterne har i et Protokollat af 17. august 2022 om forståelsen af disse bestemmelser om oplysningspligt og bevis præciseret, at i tilfælde, hvor virksomheden ikke har fremlagt ”alle relevante baggrundsoplysninger” på organisationsmødet eller efterfølgende,

og sagen bliver videreført til faglig voldgift, skal virksomheden fremlægge de nævnte relevante baggrundsoplysninger for den faglige voldgiftsret. Undlader virksomheden at opfylde denne oplysningspligt under behandlingen af sagen ved faglig voldgift, kommer tvivl om faktum, som kunne have været undgået ved virksomhedens fremlæggelse af ”alle relevante baggrundsoplysninger”, virksomheden til skade i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler om processuel skadevirkning og bevis.

3.2. Materielle bestemmelser om løn og arbejdsvilkår i Overenskomsten

Efter fagretlig praksis på overenskomstområdet kan 3F for faglig voldgift i sager om udenlandsk arbejdskraft efter Overenskomstens § 76 indtale et efterbetalingskrav og et såkaldt differencekrav. For sine medlemmer har 3F et efterbetalingskrav svarende til forskellen mellem den faktisk udbetalte løn og den løn, der tilkommer de pågældende medlemmer efter deres ansættelsesaftaler og Overenskomsten. 3F har endvidere et differencekrav svarende til den besparelse, som virksomheden har opnået ved at have betalt de øvrige medarbejdere mindre, end hvad virksomheden efter Overenskomsten mindst var forpligtet til at betale.

Hvad løn- og arbejdsvilkår angår, bestemmer Overenskomsten bl.a., at den normale effektive ugentlige arbejdstid er 37 timer, der fordeles på ugens 5 første hverdage, jf. § 11. Den minimale timeløn pr. 1. marts 2022 var 133,40 kr., jf. § 22, stk. 1. For overarbejde ydes der et tillæg på 50 eller 100 %, jf. nærmere § 21, herunder for obligatorisk pause, jf. § 19.

Overenskomsten indeholder regler, hvorefter lønnen for arbejde udløser en række obligatoriske løntillæg: feriegodtgørelse 12,5 %, søgnehellidags- og feriefridagsbetaling 12,90 % og arbejdsgivers bidrag til pension og sundhedsordning 8,15 % (af løn plus de to foranstående tillæg).

3.3. Omgåelse

Overenskomsten indeholder i §§ 4-5 følgende bestemmelser:

”§ 4 Gensidige forpligtelser

...

Virksomhedens bestemmelser

3. To eller flere virksomheder kan kun samarbejde på et stykke arbejde, hvis der foreligger et reelt forretningsforhold.

...

§ 5 Omgåelse af overenskomsten

1. Der er mellem parterne enighed om, at det kan betragtes som en omgåelse af overenskomsten, hvis selvstændige erhvervsvirksomheder udfører et bestemt angivet arbejde i et lønmodtagerlignende ansættelsesforhold såkaldte ”arme og ben virksomheder”.
2. Det betragtes dog ikke som en omgåelse af overenskomsten, når to eller flere virksomheder i et reelt forretningsforhold indgår aftale om et bestemt angivet arbejde, eller hvor en underentreprenør eller et specialfirma antager medarbejdere til at udføre arbejdet.
3. Uoverensstemmelser om hvorvidt der er tale om en omgåelse af overenskomsten kan behandles i henhold til de fagretlige regler.
4. Ved bedømmelsen af, om der er tale om en omgåelse af overenskomstens bestemmelser, indgår det som en vejledning, om den selvstændige
  - udøver ledelsesretten ved udførelsen af arbejdet
  - er ansvarlig for arbejdets kvalitet
  - er økonomisk ansvarlig
  - bærer den økonomiske risiko ved arbejdet.”

4. Virksomhedsoplysninger

Den indklagede virksomhed, CareCase, er registreret i CVR-registeret under CVR-nummer Z med 1. maj 2014 som startdato og adressen: c/o A, X, by Y. Det er en enkeltmandsvirksomhed med A som fuldt ansvarlig deltager. Virksomheden er registreret med et varierende antal ansatte, i 2022 bl.a.: marts 12, april 4, maj 5, juni 5, juli 5, august 3, september 3. Virksomheden er medlem af DI Overenskomst III og dermed forpligtet af Bygningsoverenskomsten mellem DIO III og 3F.

Under CVR-nummer Q er registreret CareCase Construction ApS med 18. januar 2021 som startdato og adressen X, by Y. Det er et anpartsselskab med A som den reelle ejer (100 %). Selskabet tegnes af en direktør, eneste direktør er A. Efter det registrerede har der ikke været ansatte i selskabet.

5. Sagsforløb vedrørende byggepladsen Sundbyskolen i Toreby, Nykøbing Falster

Sagen angår tømrerarbejde ved opførelse af Sundbyskolen i Toreby lidt uden for Nykøbing Falster med Guldborgsund Kommune som bygherre og Bo-Hus A/S som hovedentreprenør. Bo-Hus havde entret med den personligt drevne virksomhed, CareCase ved A med CVR.nr. Z, om udførelse af tømrerarbejde.

B og C fra 3F Lolland besøgte pladsen flere gange og konstaterede, at der var udenlandsk arbejdskraft på pladsen, som udførte tømrerarbejde. De udenlandske medarbejdere fortalte 3F-medarbejderne, at de arbejdede 10 timer om dagen 6 dage om ugen (mandag-lørdag) og fik 100 kr. i timen for alle timer. B har forklaret, at en del af udlændingene meldte sig ind i 3F efter deres første pladsbesøg. C har forklaret, at han har mødt en 8-10 stykker på pladsen.

Efter flere besøg på pladsen anmodede 3F i brev af 21. september 2022 DI om afholdelse af organisationsmøde med henvisning til § 76 i Bygningsoverenskomsten. Mødet blev afholdt den 23. september 2022. Af referatet fremgår, at virksomheden deltog ved A, som oplyste, *at* virksomheden havde været på pladsen fra omkring marts/april 2022, *at* arbejdet blev udført af underentreprenører, *og at* der havde været op til fem underentreprenører. A oplyste endvidere, ”at arbejdet udføres af Carecase Construction og der pt. er 7 ansatte i Carecase Construction ApS ... ansat fra d. 22. august 2022”. Virksomheden kommenterede ikke oplysning om, at medarbejderne til 3F havde sagt, at de fik 100 kr. i timen. Det fremgår yderligere af referatet, at CareCase, CVR-nummer Z, men ikke CareCase Construction ApS, CVR-nummer Q, er medlem af DI Overenskomst III, og at 3F på mødet fremlagde en tiltrædelsesoverenskomst, som blev underskrevet på mødet, således at CareCase Construction ApS fra den 23. september 2022 er bundet af denne.

Det blev på mødet pålagt den indklagede virksomhed senest den 28. september 2022 at fremsende ”entreprisekontrakter og evt. tilbud på de underentreprenører der har arbejdet for Carecase, samt en liste over de underentreprenører firmaet anvender på denne plads” samt ”fakturaer på fra UE [underentreprenører]”.

I brev af 17. november 2022 til DI anmodede 3F om et opfølgende organisationsmøde med henvisning til, at 3F ikke havde modtaget den aftalte dokumentation og havde beregnet et krav på 3.378.463,78 kr. Mødet blev afholdt den 16. december 2022. A deltog ifølge referatet via Teams. Det hedder i referatet bl.a.:

”Virksomheden har ikke fremsendt den aftalte dokumentation.

Virksomheden forklarer at medarbejderne er blevet overtaget af Bohus dagen efter seneste møde, samt at virksomheden er ophørt på pladsen d. 25. september

2022. Virksomheden oplyser at BO Hus er gået konkurs, og at virksomheden ikke modtaget betaling for det udførte arbejde.

3F har fra sine medlemmer fået oplyst at, det var A der forklarede dem hvor de skulle køre hen for at arbejde. Det var A, som afregnede dem for det udførte arbejde – altid i kontanter. Der alene er betalt 100 kr. pr time. De har aldrig modtaget en lønseddel, der er ikke indbetalt pension eller andet fra virksomhedens side. Denne påstand tager virksomheden forbehold over for. Virksomheden oplyser at de pt. Udfører arbejde med 3 mand på en anden byggeplads.

DIO III pålagde deres medlemsvirksomhed at overholde overenskomsten, samt straks at fremsende den tidligere aftalte dokumentation.

3F forbeholder sig retten til at videreføre sagen.”

Sagen er herefter indbragt for faglig voldgift ved klageskrift af 25. maj 2023.

6. Oplysninger fremkommet under behandlingen for faglig voldgift

6.1. Underentrepriseraftale mellem Bo-Hus A/S og CareCase

Indklagede har med svarskrift af 12. juni 2023 fremlagt en underentrepriseraftale mellem Bo-Hus og CareCase Construction, adresse X, by Y, CVR-nr. Z. Aftalen er dateret den ”11. jul. 2022”. Aftalen angår levering og montering af undergulve/afretningslag på 1. sal, montering af vægge og montering af lofter, som indgår i Bo-Hus’ aftale med Guldborgsund Kommune om opførelse af en ny skole, Sundskolen, Toreby. Arbejdet skal efter aftalen udføres for en samlet sum af 9.491.979 kr. ekskl. moms. I aftalen er A angivet som projektleder for underentreprenøren. Det er oplyst, at Bo-Hus A/S er gået konkurs.

6.2. Fakturaer på tømrerarbejde

Indklagede har med svarskriftet fremlagt tre fakturaer udstedt af Finish-Team ApS til CareCase Construction ApS, CVR-nr. Q, henholdsvis den 31. juli 2022, 15. august 2022 og 1. september 2022. Fakturaerne er for henholdsvis tømrerarbejde Nykøbing Skole juni-juli måned, tømrerarbejde Nykøbing Skole juli-august måned og loftmontage mv. august måned. Fakturaerne lyder på henholdsvis 310.156,00 kr., 81.004,00 kr. og 65.000,00 kr. ekskl. moms med seneste betalingsdag henholdsvis 15. august 2022, 30. august 2022 og 1. september 2022. Det er oplyst, at Finish-Team ApS er gået konkurs.

6.3. Foto af firmabil

Klager har fremlagt et foto af firmabil fra den indklagede virksomhed, som efter det oplyste er taget på byggepladsen i Nykøbing. Bilen er påført navnet ”CareCase Construction” og ” CVR Z”.

6.4. Forklaring afgivet af E

E har forklaret, at han har arbejdet for CareCase fra april 2021 til september 2022. Han fik i oktober 2021 en ansættelseskontrakt. Det var A, som kom med den, og som har skrevet den under. Ansættelseskontrakten er på dansk, som A har forklaret, at han ikke forstår; han har ikke læst den og heller ikke skrevet den under. Han begyndte på pladsen i Nykøbing i april 2022. Der var på pladsen andre firmaer end Bo-Hus og CareCase og 20-30 medarbejdere. De arbejdede 10 timer om dagen mandag-lørdag. I perioden april-september 2022 arbejdede han to dage om ugen på andre pladser; i perioden var han hjemme i en uge. De udfyldte og afleverede timesedler. Det var aftalt, at de skulle have 100 kr. i timen, og det fik de indtil juli 2022. Pengene blev udbetalt kontant, og de fik ikke lønsedler. Fra juli 2022 fik de ingen penge, men A blev ved at love dem, at de nok skulle få deres penge. Han har ikke i perioden juli-september 2022 fået løn af Bo-Hus eller noget andet firma.

Ansættelseskontrakten er med CareCase Construction, CVR-nr. Z. Det hedder i kontrakten, at ”CareCase bliver snart rykket over til CareCase Construction ApS med det nye CVR nr.: Q”, og at ”du skriftligt vil blive informeret, når det træder i kraft”. E har forklaret, at han aldrig har modtaget anden information eller dokumentation, det har hele tiden været A, som har bestemt, hvad de skulle lave hvor.

6.5. Korrespondance på socialt medie med A, CareCase

Klager har fremlagt et bilag, hvorom C, 3F Lolland, har forklaret, at det er korrespondance med A, CareCase, på et socialt medie, som han har fået af et medlem. Det meste af korrespondancen er gengivet i en dansk oversættelse, som det pågældende sociale medie kan generere. En enkelt tekst er på russisk, enkelte tekster er videresendte tekster på dansk fra en medarbejder hos Bo-Hus, F, til A, CareCase.

Korrespondancen viser, at der fra medarbejderside blev efterlyst betaling for arbejdet fra juli og frem, at der var utilfredshed med den behandling, de blev udsat for, og der kom meddelelser om at rejse hjem:

- ”jeg modtog ikke penge ... du lovede ... men du holdt ikke dit ord ...”,
- ”For en måned siden sagde du også ...”,
- ”Det er umuligt for os at sove her, vi er ved at blive kvalt, vi sover i garagen, der er intet kloaksystem ... hvad skal man spise, hvor man laver mad, du håner os, giv os penge ...”
- ”du behandler os som selv hunde ikke behandler hunde”,
- ”vi har også en familie børn har været uden penge i 3 måneder”,
- ”Vi venter på penge fra dig”,
- ”Jeg tager hjem fredag”,
- ”vi fortalte dig, at vi tager hjem i morgen, og du vil ikke betale for juli, men vi forventer ikke september”.

Korrespondancen viser endvidere, hvorledes A bad medarbejderne om at møde op og arbejde, så han kunne få penge at betale dem med, og hvordan han beklagede sig over, at de ikke arbejdede på pladsen:

- ”Hjælp den her uge, så er det muligt at betale juli”,
- ”hvis I bliver hjemme, så får jeg ikke penge”,
- ”Hvorfor tager I ikke på arbejde!!!!??? Nu vil Bohus ikke betale”,
- ”Hjælp mig med at klare denne situation. Firma sender ikke penge medmindre der er nok folk på pladsen”,
- ”Jeg skulle have penge af Bohus i dag, men fordi i ikke var på arbejde, sendte de ikke penge!!!! I så selv den mail.”
- ”fordi I heller ikke var på arbejde i dag, så har Bohus stadig ikke betalt”,
- ”Hvis vi ikke har mindst 10 indtil fredag bliver vi smidt ud og jeg får ikke en eneste kr”,
- ”Hvis vi ikke får 15 til Nykøbing nu og 10 til Gvl, så får jeg ingen penge mere.. så er det slut. Så hjælp mig”.

Korrespondancen indeholder videresendte beskeder fra F, Bo-Hus, til A:

- ”Det er nu et problem med bemanningen igen. Der har siden i går kun været 3 mand på pladsen, trods det at du d. 9/8 2022 lovede mig at der fra d. 15/8 2022 ville være fast 15 på pladsen + G til at holde styr på tropperne.
Jeg har i skrivende stund ikke set noget til G.
Det var, og er, stadig en helt klar aftale at G skal være på pladsen hver dag.
Jeg er meget bekymret for fremtiden.
Vil du venligst komme med en positiv tilbagemelding.”
- ”Nu er der kun 3 mand
2 er kørt til Maribo
Hvad fanden foregår der???”

6.6. Telefonsamtale med A

Klager har fremlagt en lydfil af en telefonsamtale, som klager oplyser, at et medlem har haft med A. Samtalen er på engelsk, der er fremlagt en udskrift af samtalen oversat til dansk. Det fremgår, at A ringer den pågældende op og spørger om, hvorfor vedkommende har sendt ”denne”, hvortil der spørges ”Kontrakt?”, og svares ”Ja, hvorfor har du sendt den?”. Af samtalen fremgår det, at det drejer sig om, hvorvidt den er sendt til 3F, og at vedkommende siger, at ”Det gør jeg i morgen”. A siger hertil bl.a.: ”Du skaber problemer for mig. Det er ikke kun dig. Det er din fucking familie og alt det. Vent bare. Hvis du skaber problemer bare én gang, bare en enkelt gang, så vent og se, hvem der kommer og taler med dig.”

6.7. Fogedsag: 3F mod CareCase v/A

En fogedsag indbragt af 3F mod CareCase v/A for Retten i Næstved blev afvist af fogedretten den 16. november 2022, da skyldneren havde afgivet insolvenserklæring. Den 23. december 2022 berammede fogedretten sagen på ny, efter at 3F havde indsendt oplysninger om, at A ejede flere aktiver. Den 25. januar 2023 afsagde fogedretten kendelse om politifremstilling af CareCase v/A i fogedretten, når den pågældende træffes af politiet.

6.8. I øvrigt

Yderligere oplysninger vedrørende de enkelte medlemmer er medtaget nedenfor i afsnit 8.

7. Påstande

Klager har nedlagt påstand om, at CareCase v/A til Fagligt Fælles Forbund skal betale 3.534.429,91 kr. med procesrente fra den 25. maj 2023.

Indklagede har påstået frifindelse.

8. Opgørelsen af klagers krav

Af skriftvekslingen for den faglige voldgiftsret fremgår, at 3F har 10 medlemmer, som angiveligt har arbejdet på pladsen i Toreby, Nykøbing Falster, og at 3F er af den opfattelse, at der i alt har arbejdet 12 mand på pladsen fra marts til september 2022.

3F har for hver af de 10 medlemmer opgjort et efterbetalingskrav. Kravet for det enkelte medlem er ifølge forklaring afgivet af B, 3F Lolland, som har foretaget beregningerne, opgjort ud fra, hvad vedkommende har oplyst til 3F om arbejdsperiode, hvilke dage i perioden der har været arbejdet og hvor mange timer den enkelte dag. Der er taget udgangspunkt i 7,4 normale effektive arbejdstimer mandag til fredag sammenholdt med de præsterede effektive arbejdstimer, typisk 10 timer mandag-lørdag, med tillæg for overarbejde efter Overenskomstens regler.

Beregningen er sket ud fra overenskomstens mindstebetalingssatser, og med forbehold for den arbejdstid, som 3F har lagt til grund, fører beregningen til, hvad der efter overenskomsten mindst skulle have været betalt.

Herfra er trukket, hvad 3F har anset for betalt, hvilket alene er 100 kr. for alle timer i perioden marts-juni 2022, idet medlemmerne har oplyst 3F om, at det var den betaling, de modtog i perioden marts-juni, og at de ikke modtog nogen betaling for arbejdet overhovedet fra juli 2022.

Med det nævnte forbehold vedrørende arbejdstid og forbehold for, hvad medarbejderne har fået udbetalt, er resultatet af denne beregning udtryk for, hvad det enkelte medlem har fået betalt for lidt i forhold til, hvad der efter overenskomsten mindst skulle have været betalt.

De 10 medlemmers samlede krav på løn med tillæg af feriepenge, SH- og feriefridagsbetaling samt pensionsbidrag (arbejdsgivers) er sammenlagt beregnet til 2.871.433,81 kr. Til grund for beregningen ligger, at 9 af de 10 har arbejdet for firmaet i 6 måneder, 1 af de 10 i 1,5 måneder, i alt 55,5 måneder.

Besparselsen for de 2 ikke-medlemmer i hver 6 måneder, i alt 12 måneder, i forhold til overenskomstens mindstebetaling er ud fra beregningerne af, hvad der er betalt for lidt i forhold til medlemmerne, opgjort til 591.912,99 kr.

Der er beregnet tillæg efter Overenskomstens § 30 for kørsel bopæl/arbejdssted (40 km) i firmabil for 162 arbejdsdage. Der er regnet med 4 chauffører (1,20 kr. pr. km pr. chauffør) og for 8 passagerer (0,75 kr. pr. km pr. passager, men kun for km ud over 20 pr. dag) – med overenskomstmæssige tillæg opgjort til 71.083,11 kr. i alt.

De tre nævnte beløb til sammen giver klagers påstandsbeløb.

9. De enkelte medlemmers krav

9.1. D

Vedrørende hans ansættelse har klager fremlagt en ansættelseskontrakt dateret den 19. august 2022, hvorefter han er ansat af CareCase Construction ApS, CVR-nr. Q, fra den 22. august 2022. For perioden 1. juli-10. september er der fremlagt hans håndskrevne timeopgørelser, hvorefter der er arbejdet 10 timer hver dag kl. 7.00-18.00 mandag-lørdag i hele perioden, bortset fra 1.-7 august (uge 31) og 1.-5. september.

Efter 3F's opgørelse af arbejdstid arbejdede han 10 timer om dagen hver dag mandag-lørdag i ugerne 14-38 (4. april-24. september), bortset fra ugerne 31 (1.-7. august) og 36 (5.-11. september), hvor opgørelsen er blank. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 282.872,47 kr.

B, 3F Lolland, har som nævnt forklaret, at det er ham, som har lavet 3F's beregninger. På spørgsmål om, hvorfor september indgår med 150 timer i 3F's opgørelse, når der kun er 50 timer på medlemmets timeopgørelse, har han forklaret, at han har lavet opgørelsen ud fra, hvad medlemmerne har sagt til ham. Det gælder opgørelsen for alle medlemmerne.

D har forklaret, at han startede med at arbejde for CareCase i januar 2022. De blev lovet, at de ville få papir på ansættelsen, men der gik lang tid, inden han fik et papir, der var på dansk, som han ikke forstår. Aftalen var, at de skulle have 100 kr. pr. time. Han startede på pladsen i Nykøbing i april 2022. De arbejdede kl. 7-17 10 timer om dagen mandag-lørdag. De fik den aftalte betaling kontant. De fik ikke nogen lønseddel. Det er sædvanligt i hans hjemland at få

løn på den måde. Fra juli fik de ingen betaling. De fortsatte med at arbejde, fordi A hele tiden lovede, at de ville få pengene. Medio september stoppede han. Han har skrevet timesedler for juli, august og september. I de foregående måneder indberettede de timerne pr. telefon. D har forklaret, at han i perioden fra april til september, hvor han arbejdede på skolen, var hjemme to gange. Han husker ikke, hvor lang tid han var hjemme. I alt har det nok været 2 eller 2½ måneder. D har forklaret, at det var forskelligt, hvor mange der arbejdede på pladsen. Da han startede i april, var der nogle, som allerede var i gang, vist 5. Med tiden kom der flere, så de blev en 13-14 stykker. I perioden blev han ind imellem sendt til en plads i Maribo et par dage.

9.2. H

Vedrørende hans ansættelse har klager fremlagt en ansættelseskontrakt dateret den 17. juni 2021, hvorefter han er ansat af CareCase Construction, CVR-nr. Q, fra den 21. juni 2021. For perioden 1.-19. oktober 2022 er der fremlagt hans håndskrevne opgørelse over daglig arbejdstid, hvorefter der er arbejdet 9 timer mandag-fredag kl. 7.00-17.00, 7 timer lørdag kl. 7-15, en enkelt dag 14 timer kl. 7-22. Ud for den 1.-8. er anført "Nyko Gips", ud for den 10.-19. "Kopeug".

Efter 3F's opgørelse af arbejdstid arbejdede han 10 timer om dagen hver dag mandag-lørdag i ugerne 11-38 (14. marts-24. september), bortset fra uge 36 (5.-11. september), hvor opgørelsen er blank. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 328.032,87 kr.

9.3. J

Vedrørende hans ansættelse har klager fremlagt en ansættelseskontrakt dateret den 7. marts 2022, hvorefter han er ansat af CareCase Construction, CVR-nr. Q, fra den 7. marts 2022. For perioden 1. september-19. oktober 2022 er der fremlagt hans håndskrevne opgørelse over daglig arbejdstid, hvorefter der er arbejdet i Maribo den 1.-7. september, i Nykøbing den 8. september-8. oktober og et tredje sted den 10.-19. oktober. I september er der ifølge den håndskrevne opgørelse arbejdet 10 timer kl. 7-18 den 1.-2. og 5.-7., 9 timer kl. 7-17 den 8.-9., 12.-16., 19.-23. og 26.-30.; på lørdagene den 3., 10. og 24. er der arbejdet 7 timer kl. 7-15 og lørdag den 17. 5 timer kl. 7-12.

Efter 3F's opgørelse af arbejdstid arbejdede han 10 timer om dagen hver dag mandag-lørdag i perioden 14. marts-31. august og i perioden 1.-24. september som angivet i hans egen opgørelse. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 338.069,92 kr.

9.4. K

Vedrørende hans ansættelse er der fremlagt en skriftlig udtalelse, han har afgivet, og hans timeopgørelser for juli og august 2022. I udtalelsen erklærer han, at han i perioden fra 1. juli 2022 og frem til 19. august 2022 sammen med sin far, D, arbejdede i Maribo og Nykøbing, 260 timer i juli og 100 timer i august, og var lovet 100 kr. i timen, som ikke blev betalt. Han ankom i en minibus og betalte 200 Euro én vej. Ifølge timeopgørelserne arbejdede han 10 timer om dagen mandag-lørdag (kl. 7-18) i perioden 1.-31. juli og 8.-18. august 2022.

3F's opgørelse er i overensstemmelse med timeopgørelserne. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 91.740,59 kr.

9.5. L

Vedrørende hans ansættelse er der fremlagt hans timeopgørelser for juli og august 2022, hvorefter han arbejdede 10 timer om dagen mandag-lørdag i disse måneder, bortset fra uge 31 (1.-7. august) og 30.-31. august.

3F's opgørelse omfatter perioden 14. marts-24. september 2022. Efter 3F's opgørelse af arbejdstid arbejdede han 10 timer om dagen hver dag mandag-lørdag i ugerne 14-38 (14. april-24. september), bortset fra ugerne 31 (1.-7. august), den 30.-31. august og uge 36 (5.-11. september), hvor opgørelsen er blank. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 308.221,40 kr.

9.6. M

Vedrørende hans ansættelse er der fremlagt hans timeopgørelse for juli 2022, hvorefter han arbejdede 10 timer om dagen mandag-lørdag (kl. 7-18) i denne måned, bortset fra den 11. og 29.-30.

3F's opgørelse omfatter perioden 14. marts-24. september 2022. Efter 3F's opgørelse af arbejdstid arbejdede han 10 timer om dagen hver dag mandag-lørdag i ugerne 11-38 (14. marts-24. september), bortset fra den 11. og 29.-30. juli og uge 36 (5.-11. september), hvor opgørelsen er blank. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 319.524,81 kr.

9.7. N

Vedrørende hans ansættelse er der fremlagt hans timeopgørelser for juli, august og september 2022, hvorefter han arbejdede 10 timer om dagen mandag-lørdag (kl. 7-18) i hele juli og i hele august bortset fra uge 31 (1.-7. august), men i september kun den 6.-10.

3F's opgørelse omfatter perioden 14. marts-24. september 2022. Efter 3F's opgørelse af arbejdstid arbejdede han 10 timer om dagen hver dag mandag-lørdag i ugerne 11-38 (14. marts-24. september), bortset fra uge 31 (1.-7. august) og den 10. september, hvor opgørelsen er blank. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 324.046,17 kr.

9.8. O

Vedrørende hans ansættelse har klager fremlagt en ansættelseskontrakt dateret den 19. august 2022, hvorefter han er ansat af CareCase Construction ApS, CVR-nr. Q, fra den 22. august 2022. For perioden 1. juli-10. september er der fremlagt hans håndskrevne timeopgørelser, hvorefter der er arbejdet 10 timer hver dag kl. 7.00-kl. 18.00 mandag-lørdag i hele perioden 1. juli-10. september 2022, bortset fra 1.-7 august (uge 31) og 1.-5. september.

3F's opgørelse omfatter perioden 14. marts-24. september 2022. Efter 3F's opgørelse af arbejdstid arbejdede han 10 timer om dagen hver dag mandag-lørdag i ugerne 11-38 (14. marts-24. september), bortset fra uge 36 (5.-11. september), hvor opgørelsen er blank. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 290.060,90 kr.

9.9. P

Vedrørende hans ansættelse er der fremlagt hans håndskrevne timeopgørelser for månederne marts, april, maj, juni og august 2022. Efter disse opgørelser arbejdede han i hele marts måned mandag-fredag 9 timer (kl. 7-17), lørdag 7 timer den 5. og 19., 8 timer den 12. og 9 timer den 26. I april arbejdede han efter opgørelsen mandag-fredag 9 timer (kl. 7-17), den 4. dog 0,5 time mere, og den 25. arbejdede han ikke. I april arbejdede han lørdag 7 timer den 2., 16. og 30, 8 timer den 9. og 6 timer den 23. I maj arbejdede han efter opgørelsen mandag-fredag 9 timer (kl. 7-17), den 25., 26., 27. og 31 dog 10 timer, lørdag arbejdede han 7 timer den 7., 14. og 21., 9 timer den 28. I juni arbejdede han efter opgørelsen mandag-fredag 10 timer (kl. 7-18), den 3. og den 20. dog 0,5 time mere, lørdag arbejdede han henholdsvis 7, 8, 8,5 og 9 timer. Der er ingen opgørelse for juli. I august arbejde han efter opgørelsen i perioden 2.-6. 10 timer om dagen (kl. 7-18), den 8. 9 timer og den 9. 7 timer.

3F's opgørelse omfatter perioden 14. marts-24. september 2022. I den opgørelse er der gået ud fra, at han i marts arbejdede 10 timer om dagen mandag-lørdag. Opgørelserne for april, maj og juni følger lønmodtagerens håndskrevne opgørelser (der er dog kun indtastet 7 timer for den 29. april og ingen timer for den 30. april). Efter opgørelsen for juli er der i hele måneden arbejdet 10 timer mandag-lørdag. Efter opgørelsen for august er der i hele måneden arbejdet 10 timer mandag-lørdag, den 8. og 9. dog kun 9 timer og 7 timer. Efter opgørelsen er der i september arbejdet 10 timer mandag-lørdag i perioden 1.-24 september, dog ikke i uge 36 (5.-11. september). Hans efterbetalingskrav er beregnet til 294.465,99 kr.

9.10. R

Vedrørende hans ansættelse er der fremlagt hans håndskrevne timeopgørelser for månederne juli og september 2022. Efter opgørelsen for juli arbejdede han hele måneden i Maribo mandag-lørdag 10 timer om dagen (kl. 7-18), dog kun 9 timer den 1. og 2. og kun 7 timer den 30. Efter opgørelsen for september arbejdede han 10 timer den 1., 2., 5. og 6., 7 timer den 3., alle dage i Maribo.

3F's opgørelse omfatter perioden 14. marts-24. september. Ifølge opgørelsen har han i hele perioden mandag-lørdag arbejdet 10 timer om dagen, dog ikke den 7.-11. september, hvor opgørelsen er blank, og kun 9 timer den 1. og 2. juli og kun 7 timer den 30. juli og 3. september. Hans efterbetalingskrav er beregnet til 294.398,69 kr.

10. Parternes hovedsynspunkter

Klager har navnlig anført, at det er den indklagede enkeltmandsvirksomhed, CareCase v/A med CVR-nummer Z, som har haft tømrerentreprisen på byggepladsen Sundbyskolen, Toreby, Nykøbing Falster, og som de rumænske bygningsarbejdere, der udførte arbejdet, reelt må anses for ansat af. Under hele forløbet har det været A, som de har indgået aftale om ansættelse med, og som har været deres leder og bestemt, hvilken plads de skulle arbejde på, og hvad de skulle lave på den pågældende plads. Det er også A, som løbende indtil juli 2022 har betalt dem kontant 100 kr. pr. time, og som derefter søgte at holde på dem med løfter om, at de nok skulle få deres betaling. Virksomheden har trods fagretligt pålæg herom ikke fremlagt nogen kontrakt med nogen underentreprenør. At hævde, at CareCase Construction ApS med CVR-nummer Q har haft arbejdet i underentreprise og de pågældende rumænske bygningsarbejdere ansat, er udtryk for omgåelse af Overenskomsten. Der er ikke tale om to selvstændige virksomheder. Der har aldrig været nogen realitet i ansættelse i ApS'et. Kravet er opgjort ud fra

Overenskomstens mindstebetalingssatser i overensstemmelse med fagretlig praksis. Der er foretaget fradrag af de 100 kr. pr. time, som er blevet betalt i perioden marts-juni 2022. Virksomheden har ikke fremlagt nogen dokumentation for yderligere betaling trods opfordring dertil.

Indklagede har anført, at den indklagede virksomhed ikke har haft egne ansatte på pladsen. Virksomheden har fået arbejdet udført af underentreprenører, bl.a. Finish-Team ApS, som har sendt fakturaer, og CareCase Construction ApS. 3F har indgået tiltrædelsesoverenskomst med CareCase Construction ApS. Der er fremlagt ansættelseskontrakter for 4 af de 10 medarbejdere, som 3F har opgjort et efterbetalingskrav for. CareCase Construction ApS er arbejdsgiver i disse ansættelseskontrakter. Der er ikke fremlagt ansættelseskontrakter for de øvrige 6 af de 10, og ingen af dem har afgivet forklaring om, at de har været ansat i den personlige virksomhed CareCase, ligesom der ikke er fremlagt nogen dokumentation for, at de har arbejdet på pladsen i Nykøbing, eller for, at de har udført arbejde for CareCase. Der er heller ingen dokumentation for, at der skulle have arbejdet to yderligere, unavngivne personer på pladsen, og det bestrides, at der er grundlag for at anse sådanne to unavngivne personer for ansat i CareCase. Hvis arbejdet anses for udført af ansatte i den personlige virksomhed CareCase, bestrides klagers opgørelse. Der er ikke grundlag for at tage udgangspunkt i, at der skulle have været 12 mand på pladsen fra marts til september 2022, som uden afvigelse af nogen art som følge af f.eks. sygdom eller ophold i hjemlandet i hele perioden arbejdede 10 timer om dagen mandag-lørdag. D har da også forklaret, at han var hjemme på ferie i 2½ måneder. De pågældende arbejdede i øvrigt ikke kun på pladsen i Nykøbing, men også i Maribo. Antallet af personer på pladsen har varieret og i gennemsnit været meget lavere end 12. De har ikke arbejdet så mange timer, som klager hævder; udgangspunkt ved opgørelse af et krav må være Overenskomstens normale 37 timer om ugen. Det virker utroværdigt, at de skulle have arbejdet uden løn overhovedet i 3 måneder.

11. Opmandens begrundelse og resultat

11.1. Som medlem af DIO III har den personligt drevne virksomhed CareCase været forpligtet af Bygningsoverenskomsten, herunder bestemmelsen i § 4, stk. 3, om, at den kun har kunnet samarbejde med en anden virksomhed på en entreprise, ”hvis der foreligger et reelt forretningsforhold”, og bestemmelsen i § 5 om omgåelse af Overenskomsten. Som udtalt i kendelse af 20. april 2023 i faglig voldgift 2023-96 mellem 3F og DIO III for VZ Snedker er

Overenskomstens § 5, stk. 1, ikke udtømmende. I overensstemmelse med arbejdsretlig praksis kan omgåelse forekomme på flere måder.

11.2. Omgåelse kan bl.a. forekomme ved, at en virksomhed, som er bundet af en kollektiv overenskomst, foretager en omlægning af sin ejer- eller selskabsstruktur med overdragelse af en opgave til en selvstændig virksomhed, en overdragelse, som imidlertid alene er sket med det formål at undgå at skulle lønne efter den gældende overenskomst, jf. herved Arbejdsrettens dom af 17. juni 1992 i sag 91.196 (AT 1992/55). Der kan også være en sådan identitet mellem flere selvstændige virksomheder, at omlægning af aktiviteter mellem dem anses for omgåelse med den konsekvens, at den enes kollektive overenskomstforpligtelser udstrækkes til at gælde for den anden, jf. Jens Kristiansen: Kollektiv arbejdsret (4. udgave 2021) s. 205 ff.

11.3. Sagen angår tømrerarbejde udført på byggepladsen Sundbyskolen, Nykøbing Falster. Den personligt drevne virksomhed CareCase havde kontrakt med hovedentreprenøren på tømrerentreprisen. Virksomheden har anført, at den ikke selv har udført arbejdet, men overladt det til underentreprenører at udføre arbejdet. På trods af opfordring hertil og fagretligt påbud herom har virksomheden ikke fremlagt nogen underentreprisekontrakt, og de fremlagte fakturaer fra Finish-Team ApS angår et beskedent beløb i forhold til den samlede tømrerentreprise.

Efter bevisførelsen må det lægges til grund, at tømrerarbejdet i hvert i alt væsentligt er udført af rumænske bygningsarbejdere, og at deres arbejde er udført under ledelse af og efter instruks af A, som udbetalte vederlag kontant til de rumænske bygningsarbejdere.

Den indklagede virksomhed har anført, at en af de anvendte underentreprenører har været anpartsselskabet CareCase Construction ApS. Nogen underentreprisekontrakt til dokumentation heraf er som nævnt ikke fremlagt, ligesom den indklagede virksomhed heller ikke på anden måde har fremlagt noget til understøttelse deraf, men påberåbt sig de ansættelseskontrakter, som klager har fremlagt. Efter bevisførelsen må det da også konkluderes, at forholdet mellem den personligt drevne virksomhed CareCase og anpartsselskabet CareCase Construction ApS ikke kan anses for et reelt forretningsforhold, men et forhold, som arbejdsretligt indebærer identitet og omgåelse af Overenskomsten. Afgørende for denne bedømmelse er, at der er en betydelig lighed mellem navnet på den personligt drevne virksomhed CareCase og navnet på selskabet CareCase Construction ApS,

og samhørigheden er ikke blevet mindre af, at begge virksomheder har anvendt navnet CareCase Construction. Den personligt drevne virksomhed CareCase med CVR-nummer Z har således anvendt navnet CareCase Construction i entrepriseaftalen med Bo-Hus A/S, som navn på firmabil og som arbejdsgiverbetegnelse i ansættelseskontrakter, ligesom der er ansættelseskontrakter med arbejdsgiverbetegnelsen CareCase Construction med CVR-nummer Q, CareCase Construction ApS' CVR-nummer. Virksomhederne har samme adresse og telefonnummer. Den ene virksomhed er A's personligt ejede virksomhed, den anden er et anpartsselskab ejet af ham. Begge virksomheder må anses for ene og alene at være drevet og ledet af ham. Den personligt ejede virksomhed var som medlem af DIO III bundet af Bygningsoverenskomsten, hvad anpartsselskabet først forpligtede sig til ved indgåelse af tiltrædelsesoverenskomst på 48-timers-mødet den 21. september 2022.

Det arbejde, som de rumænske bygningsarbejdere har udført på byggepladsen i Nykøbing, må herefter anses for udført for den indklagede virksomhed som arbejdsgiver.

11.4. Den indklagede virksomhed har ikke ønsket med fremlæggelse af bl.a. timeregistreringer, lønsedler og dokumentation for lønudbetaling at bidrage til sagens oplysning. Virksomheden har været bekendt med klagers synspunkt, at der er betalt 100 kr. pr. time for alle timer i perioden marts-juni 2022, men ingenting i perioden juli-september 2022. Virksomheden er under sagen opfordret til at fremkomme med oplysning om og dokumentation for, hvad den har betalt, men er ikke fremkommet med noget. På denne baggrund og efter bevisførelsen findes det ubetænkeligt at lægge til grund, at medarbejderne er blevet aflønnet med 100 kr. pr. time for alle timer i perioden marts-juni 2022, og at virksomheden ikke i perioden juli-september 2022 har betalt noget overhovedet for det arbejde, som er udført i den periode.

Den indklagede virksomhed har således betalt de rumænske bygningsarbejdere, der har arbejdet på pladsen, mindre, end hvad der efter Overenskomsten mindst skulle have været betalt.

11.5. For medlemmet D har 3F opgjort et efterbetalingskrav til 282.827,47 kr. Det er herved lagt til grund, at han i perioden 4. april-24. september 2022 (uge 14-38) arbejdede 10 timer om dagen mandag-lørdag, bortset fra ugerne 31 og 36, hvor han holdt fri.

D har imidlertid forklaret, at han var hjemme i 2-2½ måneder. Han har forklaret, at han begyndte på pladsen i april 2022, men ikke hvornår. Han har udarbejdet en timeopgørelse, hvorefter han i september arbejdede i perioden 1.-5., og forklaret, at han sluttede medio september. Han har forklaret, at han arbejdede kl. 7-17 10 timer om dagen; efter den fremlagte timeopgørelse for juli-september arbejdede han kl. 7-18 10 timer om dagen. Der er ingen timeopgørelser for perioden april-juni 2022.

På denne baggrund og efter bevisførelsen i øvrigt lægges det til grund, at han har arbejdet på pladsen i perioden 4. april-10. september 2022 (uge 14-36) i sammenlagt 15 uger, at hans arbejdsmønster til at begynde med var 9 timer om dagen, senere 10 timer om dagen, mandag-lørdag. På den baggrund kan hans efterbetalingskrav passende fastsættes til 175.000 kr.

11.6. For medlemmet K har 3F opgjort et efterbetalingskrav til 91.740,59 kr. Medlemmet har afgivet en skriftlig erklæring og en timeopgørelse om at have arbejdet 10 timer om dagen mandag til lørdag i perioden 1. juli-19. august 2022 uden at have modtaget nogen betaling. Der er ikke fremkommet noget, som giver grundlag for at betvivle rigtigheden. Med tillæg for kørsel fastsættes hans efterbetalingskrav herefter til 92.000 kr.

11.7. For de øvrige otte medlemmers vedkommende beror opgørelsen af deres krav udelukkende på, hvad de ifølge 3F har fortalt 3F og givet 3F af timeopgørelser, for så vidt indholdet heri stemmer med, hvad 3F har fået fortalt. Indklagede har bestridt 3F's opgørelse.

De pågældende medlemmer har ikke afgivet nogen skriftlig erklæring til brug for sagen og har ikke afgivet forklaring under sagen. En af de otte er kun identificeret ved fornavn (P); vedrørende ham er der timeopgørelser for marts (fra den 1.), april, maj, juni og august (for den 2.-9.), men også beregning af krav for hele juli, hele august og 1.-24. september, bortset fra uge 36. Timeopgørelserne for de øvrige syv dækker kun en del af den periode, som der hævdes at være arbejdet i og er beregnet efterbetalingskrav for.

Hertil kommer, at der efter bevisførelsen ikke er grundlag for at fastslå, at den indklagede virksomhed i hele perioden fra den 14. marts til den 24. september 2022 – ud over beskæftigelsen præsteret af de to nævnte medlemmer med efterbetalingskrav, D og K – har haft 10 mand konstant eller i gennemsnit på pladsen i hele perioden med et fravær for de resterende 8 medlemmer på 0-14 dage i 3F's opgørelser, 6 dage i gennemsnit (1 uden fravær, 5 med fravær

i uge 36, 2 i uge 31, hvortil kommer yderligere nogle dage). D har forklaret, at da han startede i april, var der nogle, som allerede var i gang, vist 5, og at de med tiden blev flere, en 13-14 stykker. Ifølge de fremlagte beskeder, bl.a. de videresendte fra F, Bo-Hus A/S, var der hen over sommeren problemer med bemanningen og flere dage kun enkelte medarbejdere på pladsen. På 48-timers-mødet den 21. september 2022 oplyste virksomheden (A), at der siden den 22. august havde været 7 mand på pladsen. C, 3F Lolland, der har været på flere pladsbesøg, har forklaret, at han har mødt en 8-10 stykker på pladsen.

Der findes på denne baggrund ikke at være et tilstrækkeligt sikkert grundlag for opgørelse af individuelle efterbetalingskrav.

11.8. Det, der er oplyst om de 8 medlemmer, kan imidlertid sammen med det i øvrigt foreliggende indgå ved en opgørelse af, hvad virksomheden – foruden de to med efterbetalingskrav – har haft af udenlandsk arbejdskraft på pladsen og opnået af besparelse ved en aflønning under, hvad der efter Overenskomsten mindst skulle have været betalt for det præsterede antal timer.

11.9. Efter de afgivne forklaringer og det i øvrigt oplyste lægges det til grund, at virksomheden har haft rumænske bygningsarbejdere på pladsen fra den 14. marts til den 24. september 2022, at de havde et sædvanligt arbejdsmonter, hvorefter de til at begynde med arbejdede mandag til lørdag 9 timer om dagen, senere 10 timer om dagen, og at de, som arbejdede på pladsen, lejlighedsvist blev sat til at arbejde på andre pladser. Det lægges endvidere til grund, at antal bygningsarbejdere på arbejde på pladsen den enkelte dag til at begynde med var 5, derefter blev 10-12 for så at falde hen over sommeren med uger og dage med ganske få på arbejde. Der er således præsteret en væsentlig mindre arbejdsmængde end det, som 3F har lagt til grund for sine beregninger og samlede opgørelse.

På denne baggrund findes den samlede besparelse, som virksomheden har opnået ved underbetaling i forhold til Overenskomstens mindstebetaling, inklusive efterbetalingskravene til de foran nævnte to medarbejdere, passende at kunne fastsættes til 2.000.000 kr.

Thi bestemmes:

Care Case v/A, CVR nr. Z, skal til Fagligt Fælles Forbund inden 14 dage betale 2.000.000 kr. med procesrente fra den 25. maj 2023.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl